

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

Sėlių a. 22, 32110 Zarasai, tel. (8 385) 37 154, faks. (8 385) 37 172, el. p. info@zarasai.lt

Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų
tarnybos Panevėžio valdybai
panevezys@stt.lt

2017-11-02

NR. (6.31E)3-1931

IŠVADA**DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOJE PRIĖMIMO Į VALSTYBĖS TARNAUTOJO PAREIGAS BEI
PRIĖMIMO Į PAREIGAS PAGAL DARBO SUTARTĮ ORGANIZAVIMO, VYKDYMO
IR KONTROLĖS SRITYSE**

Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 1 ir 2 punktais, Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi, 3 dalies 5 punktu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017 m. birželio 21 d. raštą Nr. 4-01-319 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo savivaldybėse 2017 metais“, Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. I (6.6E)-466 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ numatė korupcijos pasireiškimo tikimybę nustatyti Zarasų rajono savivaldybės administracijoje (toliau – Savivaldybės administracija) priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bei priėmimo į pareigas pagal darbo sutartį organizavimo, vykdymo ir kontrolės srityse bei pavedė Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiajam specialistui Petruui Ivanovui, Bendrojo skyriaus vyriausiajai kalbos tvarkytojai Birutei Kajutytei pateikti išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo šiose srityse.

Darbuotojai, vadovaudamiesi įsakymu ir remdamiesi galiojančiu teisiniu reglamentavimu nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę, vertino metinius duomenis nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. iki 2017 metų rugsėjo 1 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatyta vadovaujantis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2470 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

Vertinimas atliktas dokumentiniu būdu, formalioju, palyginimo ir žodinio paklausimo metodu, analizuojant Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių, atsakingų už tyrimui pasirinktos veiklos srities organizavimą, vykdymą, kontrolę, veiklos nuostatus, darbuotojų pareigybių aprašymus, teisės aktus, kuriais savo veikloje vadovaujasi darbuotojai, taip pat atrankos principu – vertinant pasirinktos srities veiklos dokumentinę medžiagą, kuri apibūdina esamą situaciją.

Savivaldybės administracijoje priėmimą į valstybės tarnautojo pareigas bei į pareigas pagal darbo sutartį reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimas Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 27 d. nutarimas Nr. 1344 „Dėl pakaitinio valstybės tarnautojo atrankos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 21 d. nutarimas Nr. 301 „Dėl konkursinių pareigų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, sąrašo nustatymo ir Konkursų pareigoms, įtrauktoms į konkursinių pareigų sąrašą, organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šia tvarka buvo vadovujamasi iki 2017 m. liepos 1 d., t.y. iki teisės akto galiojimo. Dabar Savivaldybės administracijoje vadovujamasi Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.

Vertinimo metu buvo aiškinamasi ar pasirinktoje veiklos srityje yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų, ir nustatyta, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas (toliau – įstatymas) nustato pagrindinius valstybės tarnybos principus, valstybės tarnautojo statusą, atsakomybę, darbo užmokestį, socialines ir kitas garantijas, valstybės tarnybos valdymo teisinius pagrindus, įstatymas numato priėmimo asmens į valstybės tarnautojo pareigas bendruosius reikalavimus, taip pat atvejus, kada asmuo negali būti priimtas į valstybės tarnautojo pareigas. Juridinio ir personalo skyriaus darbuotojai vadovujasi Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 20 d. Nr. 685 „Dėl valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“. Vadovaujantis šia metodika aprašomos ir vertinamos valstybės tarnautojų pareigybės.

Savivaldybės administracijoje asmenys į valstybės tarnybą priimami vadovaujantis Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2002 m. birželio 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis aprašas reglamentuoja asmens bendrųjų gebėjimų tikrinimą, vadovavimo gebėjimų tikrinimą ir konkurso į karjeros valstybės tarnautojo ir įstaigos vadovo, priimamo konkurso būdu, pareigas įstaigoje organizavimo tvarką, konkurso paskelbimą, dokumentų priėmimą konkursą organizuojančioje įstaigoje, konkurso komisijos sudarymą organizuojančioje įstaigoje bei konkurso eigą. Savivaldybės administracijos direktorius, kaip asmuo priimantis valstybės tarnautoją į pareigas, užtikrina, kad į šias pareigas priimami asmenys atitiktų bendruosius reikalavimus (turėtų Lietuvos Respublikos pilietybę, mokėtų valstybinę kalbą, būtų ne jaunesni kaip 18 metų ir ne vyresni kaip 65 metų, turėtų to lygio valstybės tarnautojo pareigoms eiti būtina išsilavinimą, turėtų valstybės tarnautojui privalomų jo veikloje bendrųjų gebėjimų visumą, o vadovaujantys valstybės tarnautojai – taip pat ir privalomų jų veikloje gebėjimų vadovauti valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai ar jos padaliniui visumą) bei specialiuosius reikalavimus, nustatytus pareigybės aprašyme.

Savivaldybės administracijoje priėmimą į valstybės tarnautojo pareigas bei priėmimą į pareigas pagal darbo sutartis vykdo Savivaldybės administracijos direktorius. Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. I-302 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Zarasų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklės. Minėtų taisyklių atitinkamos nuostatos reglamentuoja valstybės tarnautojų ir kitų Savivaldybės administracijos darbuotojų priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarką (taisyklių 18–19 punktai). Šią Savivaldybės administracijos direktoriaus funkciją įgyvendinti padeda Juridinio ir personalo skyriaus vedėjas ir specialistas. Specialisto pareigybės aprašyme nustatyta, kad jis atlieka techninį darbą rengiant Savivaldybės direktoriaus įsakymų, Savivaldybės mero potvarkių projektus dėl personalo priėmimo, atleidimo iš darbo, perkėlimo į kitas pareigas, teisės aktų nustatyta tvarka rengia konkursus Savivaldybės

ugdymo įstaigų vadovų, Savivaldybės administracijos darbuotojų, viešųjų įstaigų vadovų, biudžetinių įstaigų vadovų priėmimui į pareigas bei priima pretendentų į šias pareigas konkurso dokumentus ir kita.

Po Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimo dėl konkursų organizavimo priėmimo, Savivaldybės administracijos specialistas teikia prašymus Valstybės tarnybos departamentui paskelbti konkursus į pareigas, užpildydamas elektronines prašymo paskelbti konkursą į pareigas formas Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje. Valstybės tarnybos departamentas skelbė apie šiuos konkursus „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje. Taip pat apie šiuos konkursus papildomai buvo skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

Darbuotojai, atlikę korupcijos tikimybės nustatymą, nustatė, kad kiekvienu atveju konkursui valstybės tarnautojo pareigoms užimti vykdyti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais buvo sudarytos komisijos. Buvo paskirti komisijų pirmininkai, komisijų sekretoriai ir komisijų nariai, į komisijų sudėtį buvo įtraukta Savivaldybės administracijos specialistė, atsakinga už personalą, atliekanti personalo administravimo funkcijas, ir atitinkamo Savivaldybės administracijos struktūrinio padalinio vedėjas – tiesioginis būsimo valstybės tarnautojo vadovas. Komisijos darbe stebėtojo teisėmis gali dalyvauti Valstybės tarnybos departamento atstovas, įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos atstovai (jei tokia yra), bei ne daugiau kaip 3 visuomenės atstovai. Minėti atstovai, įtariantys, kad padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ar kiti konkurso pažeidimai, turi teisę apskusti konkurso rezultatus.

Yra numatyta, kad vykdomuose konkursuose gali dalyvauti stebėtojai, tačiau jie Zarasų rajono savivaldybės administracijos vykdomuose konkursuose valstybės tarnautojo pareigoms užimti nėra dalyvavę.

Vadovaujantis teisės aktų normomis, konkursų eigai fiksuoti buvo daromi skaitmeniniai garso įrašai, kurie buvo perkelti į kompiuterinę laikmeną, pridėti prie protokolo ir saugomi.

Konkursų metu kiekvienas komisijos narys pretendento tinkamumą eiti valstybės tarnautojo pareigas vertino individualiai ir pildė konkurso individualaus vertinimo lentelę. Konkurso laimėjo daugiausiai, bet ne mažiau kaip 6 balus surinkęs pretendentas. Konkurso rezultatai įforminti protokolais, kuriuos pasirašė visi komisijoje dalyvavę nariai ir komisijos sekretorius. Konkursus laimėję pretendentai pateikė visus reikalingus dokumentus. Buvo nustatyta, kad pretendentai atitinka bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, nustatytus Pareigybės aprašyme, ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais buvo priimti į darbą.

Savivaldybės administracijoje konkurso vykdymo ir pretendentų informavimo terminai nebuvo pažeisti, konkursų parengimas ir eiga atitiko Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašą.

Tiriamuoju laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktorius keletą kartų kreipėsi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl informacijos apie asmenis, siekiančius eiti pareigas Savivaldybėje, pateikimo. Dėl šių pretendentų buvo gauta informacija. Atsižvelgdamas į ją, direktorius sprendė dėl valstybės tarnautojo tinkamumo eiti valstybės tarnautojo pareigas.

Rajono Savivaldybės darbuotojai, išanalizavę Savivaldybės administracijos priimtus teisės aktus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius valstybės tarnautojo priėmimo į darbą organizavimą, vykdymą ir kontrolę, padarė išvadą, kad priėmimas į valstybės tarnautojo pareigas vykdomas skaidriai ir nepažeidžiant įstatymų reikalavimą.

Darbuotojai, atlikę korupcijos tikimybę, atkreipia dėmesį, kad priėmimui į pareigas pagal darbo sutartį Savivaldybės administracijoje komisijos nėra sudaromos, atranką (pokalbį) vykdo administracijos direktorius, išskyrus atvejus, kai pareigybė yra nurodyta Konkursų pareigoms, įtrauktoms į konkursinių pareigų sąrašą, organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 301 „Dėl konkursinių pareigų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, sąrašo nustatymo ir Konkursų pareigoms, įtrauktoms į konkursinių pareigų sąrašą, organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Ši tvarka buvo taikoma iki teisės galiojimo datos, t.y., iki 2017 m. liepos 1 d. Dabar

laikomasi nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.

Visais kitais atvejais darbuotojai pagal darbo sutartį priimami bendrais pagrindais, vadovaujantis galiojančiu Lietuvos Respublikos darbo kodeksu. Informacija apie priėmimą į laisvą darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybę paprastai neskelbiama.

Apie atranką buvo skelbta informacija priimant asmenis į Zarasų seniūnijos socialinio darbuotojo pareigas, taip pat į Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus gelbėtojo pareigas.

Kvalifikaciniai reikalavimai, kuriais remiantis darbuotojai pagal darbo sutartį priimami į pareigas, yra išvardinti pareigybės aprašyme.

Darbuotojus į pareigas pagal darbo sutartis priima Savivaldybės administracijos direktorius. Atsižvelgiant į tai, kad konkursai į pareigas pagal darbo sutartis nėra privalomi, todėl konkursai neorganizuojami, nesudaromos konkursų komisijos, Savivaldybės administracijos direktorius į pareigas pagal darbo sutartis priima vienasmeniškai. Tačiau visada kandidatūra aptariama su padalinio vadovu, išklausoma jo nuomonė. Nėra jokio įstatyminio reglamentavimo, užtikrinančio visapusiškai skaidrų priėmimą į pareigas pagal darbo sutartį. Kontrolė tiriamuoju laikotarpiu nebuvo vykdoma.

Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius darbuotojų pagal darbo sutartis priėmimą, galima daryti išvadą, kad šioje srityje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nors skundų dėl priėmimo į pareigas pagal darbo sutartį tiriamuoju laikotarpiu nebuvo gauta. Nesąžiningų darbuotojų veiksmų, korupcijos apraiškų nenustatyta.

Siekiant padidinti skaidrumą ir sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę priimant pareigas pagal darbo sutartį Zarasų rajono savivaldybės administracijoje, siūlome apie laisvas darbo vietas skelbti rajono Savivaldybės administracijos interneto svetainėje.

Atlikę korupcijos tikimybės nustatymą, konstatuojame, kad Savivaldybės administracijos Juridinio ir personalo skyriuje nebuvo užfiksuota pažeidimų organizuojant, vykdamas priėmimą į valstybės tarnautojo pareigas. Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimas, vykdymas, sprendimų priėmimas ir kontrolė reglamentuota valstybės teisės aktuose, Savivaldybės administracijos teisės aktuose. Valstybės teisės aktuose yra įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, terminai, sprendimus priimančys subjektai, apibrėžti jų įgaliojimai organizuojant ir vykdamas priėmimą į valstybės tarnautojo pareigas.

Tiriamuoju laikotarpiu nebuvo gauta asmenų skundų dėl priimtų sprendimų teisėtumo, korupcinio pobūdžio veikų ar kitų pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė ar kita atsakomybė. Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimas, vykdymas yra reglamentuotas, vykdomas pagal nustatytą tvarką, sprendimų priėmimas ir veiksmų atlikimas yra skaidrus.

Siūlome peržiūrėti ir siūlyti pakeisti Zarasų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. I-302 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“, nuostatas, susijusias su priėmimu į pareigas pagal darbo sutartį.

Manome, kad būtina skelbti informaciją Savivaldybės interneto svetainėje apie laisvas darbo vietas pagal darbo sutartį. Taip pat būtina Savivaldybės svetainėje skelbti informaciją apie rengiamas atrankas į laisvas darbo vietas, reikalavimus šiems darbuotojams.

Išvada surašyta pagal Savivaldybės administracijoje priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bei priėmimo į pareigas pagal darbo sutartį organizavimo, vykdymo ir kontrolės sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir vertinimo aprašymą.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymus atliko Zarasų rajono savivaldybės viešoji įstaiga pirminės sveikatos priežiūros centras, Zarasų Pauliaus Širvio progimnazija, Zarasų rajono savivaldybės viešoji įstaiga Salako socialinės globos namai, uždaroji akcinė bendrovė „Zarasų vandenys“, uždaroji akcinė bendrovė „Zarasų būstas“, Zarasų „Ažuolo“ gimnazija, Uždaroji akcinė bendrovė „Zarasų autobusai“ ir kitos savivaldybės įstaigos ir įmonės. Susipažinę ir išnagrinę jų nustatymus, pastebime, kad ne visada buvo atlikta kvalifikuotai, vadovaujantis teisės

aktų reikalavimais. Būtina mokyti Savivaldybės įmonių ir įstaigų darbuotojus kaip kvalifikuotai nustatyti korupcijos tikimybę.

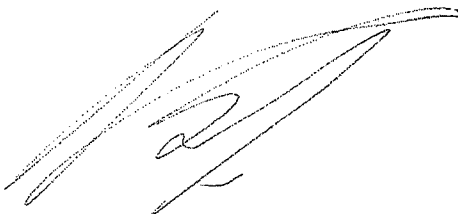
IŠVADA:

Išsamiai išanalizavus užpildytą pasireiškimo tikimybės Savivaldybės administracijoje priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bei priėmimo į pareigas pagal darbo sutartį organizavimo, vykdymo ir kontrolės srityse reglamentuojančių teisės aktų nustatymo klausimą, nustatyta, kad esama padėtis Savivaldybės administracijoje atitinka nustatytą galiojantį reglamentavimą, nors dėl nebuvimo įstatyminio reglamentavimo priimant į pareigas pagal darbo sutartį yra tikimybė pasireikšti korupcijai šioje srityje. Manoma, kad ateityje šioje srityje teisės aktai bus tobulinami, numatyti konkretūs reikalavimai priimant sprendimus dėl darbuotojų priėmimo.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas padės Savivaldybės administracijoje išvengti korupcijos apraiškų, keliančių grėsmę Savivaldybės autoritetui, gyventojų ir kitų piliečių, siekiančių eiti valstybės tarnautojo pareigas ir pareigas pagal darbo sutartį, teisėms ir interesams.

Ateityje rajono Savivaldybės įmonių ir įstaigų darbuotojams rengti mokymus, kuriuose nagrinėti korupcijos tikimybės nustatymo klausimus.

Savivaldybės meras

Nikolajus Gusevas